

Бекітемін
дандық сараптамалық
кеңес

02.09.2024ж

«Бекітемін»
Мектеп

директоры: М.Ш.Жамаладинов

19.08.2024ж

«Келісемін»
Тәрбие ісі орынбасары

29.08.2024ж

«Қаралды»

ӘБ жетекшісі
хаттама № 1

26.08.2024ж

№ 3 Мәртөк орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі
Ашиқбаева Алмагуль Костаевнаның 1 «А» сыныбына арналған
«Көркем жазу» үйірме жоспары

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

1 - сыныптағы «Көркем жазу» таңдау пәнінің негізгі мақсаты қазақ тілі сабақтарындағы алған білімдерін одан әрі шыңдау. Сабақ үстінде оқушылардың негізгі білім, білік дағдыларын қалыптастыру болса, ауызша айтқандарын дәптерге каллиграфия ережелерін сақтап жазу қиын да, маңызды да қағидалардың бірі болып табылады.

Ал каллиграфия ережелерін сабақ үстінде оқушыларға толық меңгерту оңайға түспейді.

Оқушылардың каллиграфиясын қалыптастыруда бұл пәннің рөлі ерекше.

Ұсынылып отырған жоспар 1- сынып бағдарламасына сәйкестендірілген. Жатқа жазу, көшіріп жазу, шағын шығармалар оқушылардың зейінін, есту қабілеттерін, есте сақтауды дамытады. Сондай - ақ жоспарда оқушылардың шығармашылық қабілетін дамытатын жұмыс түрлері бар. Сонымен қатар оқушылардың ой - өрісі мен дүниетанымын кеңейтуге өз ықпалын тигізеді. Көркем жазу оқушыларды сауаттылыққа, ұқыптылыққа тәрбиелейді, сөздік қорын көбейтіп, сөйлеу тілін жетілдіреді.

«Көркем жазу» бағдарламасы 1-сыныпқа аптасына 1 сағаттан 33 сағатқа арналып жоспарланған.

«Көркем жазу» бағдарламасының мақсаты:

Балаға хат таныту, әріп таңбаларын әдемі көркем етіп салуға жаттықтыру, жазу мен оқуды үйрету.

Сауат ашудың міндеті әріпті жаза білуге үйрету емес, оның әрбір элементін дұрыс сақтауға, дәптерге қалай болса солай жазбай, оңға қарай, біркелкі көлбе, таза, анық жазуға машықтандыру міндеті тұр. Осы талаптарды орындау негізінде оқушының көркем жазу дағдысы (каллиграфия) қалыптасады.

Бағдарламада мектеп курсына енбеген тақырыптар қамтылған . Әр бөлімде берілген тақырыптар арқылы оқушылар әріп элементтерін жазуға, шағын әңгімелер құрастыруға, жұмбақтарды шешуге, мақалдарды жалғастыруға, сөздердің ұйқасын табуға, суретпен жұмыс жүргізуге, тыйым сөздер жазуға машықтанады. Оқушының каллиграфиялық қабілетін қалыптастыруда педагогикалық қоғамның тәрбиелік мәні зор.

Көркем жазу әдісі – тікелей жазу тарихымен байланысады. Әдемі жазу – өнер. Таза, анық, әдемі жазуды оқуда жеңіл, ондай жазумен берілген ойды түсіну де оңай . Әріп таңбаларын әдемі, көркем етіп салуға жаттықтыру жұмыстарды оқушы бойында жақсы қасиеттердің қалыптасуына ықпалы бар.

Оқу пәнінің мақсаты мен міндеттері

Әріп таңбаларын әдемі, көркем етіп салуға жаттықтыру мақсатында жүргізілетін жұмыстар оқушы бойына жақсы қасиеттердің қалыптасуына ықпалы етеді. Таза, әдемі, дұрыс жазуды талап ету оқушының әсемдік сезімін оятып, мінез-құлқын тәрбиелеп, жауапкершілікке, ұқыптылыққа үйретеді. Бұл тұрғыдан қарағанда көркем жазу таңдау курсы оқушыларға бағыт-бағдар береді.

1- сынып оқушыларына арналған «Көркем жазу» курсы 33 сағатқа есептелген. Оқыту кезеңі үш этаптан тұрады: кіріспе, негізгі бөлім, қорытынды. Курстың соңында оқушылар әріп белгілерін саналы түрде және дәл орындауы қажет. Бұл курсты ұйымдастыру барысында оқушылардың жазу мәдениеті көтеріледі.

Мақсаты:

Оқушылардың жазу дағдысын меңгеруіне көмек беру , жазу тілін, тіл және әдебиет туралы алғашқы мәліметтер беру. Баланы қарым-қатынас мәдениетіне үйрету.

Міндеті:

- Сабақты ұйымдастыру барсында ойын, жаттығу, тренингтерді жүйелі қолдана отырып, зейін, қабылдау, есте сақтау, ойлау сияқты психикалық қызметтерін дамыту;
- Жазу тілі туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыру;
- Графикалық қырағылығы : графикалық қателерді көру және оларды түзеу жолдарын табу, әріптер мен сөздер арасындағы қажетті пропорцияларды сақату дағдыларын қалыптастыру;
- Оқушылардың жазу, жазу тілі, жазу мәдениеті ұғымдары бойынша білімін тереңдету;

Нәтижесі:

- әріптерді каллиграфия талаптарына сай жазуға дағдыланады;
- әріптер сырын толық игеруге мүмкіндік алады;
- грамматикалық тапсырмаларды орындай алуға машықтанады;
- шығармашылық тапсырмаларды орындап үйренеді.
- сауатты жазу дағдылары қалыптасады;

Пәнді меңгеру деңгейіне қойылатын талаптар

Білімі мен білігі бойынша:

- «Көркем жазу» пәнін;
- Көркем жазудың бастапқы негіздерін;
- Графикалық белгілерді;
- Жазу тәртібі;
- Жазу нормативі;
- Қатесіз және жатқа жазу;

Дағдылары бойынша:

- Графикалық қателерді көру және жөндеу жолдарын табу;
- Әріптер мен сөздер арасындағы қажетті пропорцияларды сақтау;
- Сөздер арасындағы қашықтықты сақтау;
- Әріптердің жазылу алгоритмін;
- Әріптер мен әріптерді байланыстырып жазу;
- Жазу жылдамдық нормаларында орындау;
- Баспа мәтінін көшіріп жазу;
- Жай сөздерді жатқа жазу

Оқу курсының тақырыптарының мазмұны

I тоқсан 8 сағат

Жазу ережелерімен таныстыру деген тақырыппен басталады. Тік, қиғаш сызықтар салуды, сызықтарды параллель жүргізуді, әріп жазуға дайындық элементтерімен, бас әріп элементін үзіліссіз жазу, кіші әріп элементін үзіліссіз жазуды және А, Н әріптерін көркем жазуды үйретеді.

II тоқсан 8 сағат

Оқушылармен білімдерін саралау мақсатында деңгейлік тапсырмалар орындату. II тоқсанда әріптер және сол әріптерге байланысты мәтін беріледі, сол мәтіннің тапсырмаларын орындайды. Л, Р әріптері "Лақ", О, Т әріптері "Орман", У, Ш әріптері "Шеге", С, Д әріптері "Сағат", Ы, М әріптері "Ырыс алды-ынтымақ", Қ, Ұ әріптері "Құстың ұясы" және бөлімді қорытындылау ретінде оқушылардан өзіндік жұмыс алынады

III тоқсан 10 сағат

III тоқсанда әріптер және сол әріптерге байланысты мәтін беріледі, сол мәтіннің тапсырмаларын орындайды. І, Е әріптері "Отбасылық еңбек", К, Ү әріптері "Көлік түрлері", И, Й әріптері "Ит", Ғ, Г әріптері "Ғарыш", ң, Ө әріптері "Аңдардың тіршілігі", З, Ә "Зығыр", Ж, П әріптері "Жайлау", Б, Х "Хатқа жазылған бата" және бөлімді қорытындылау ретінде оқушылардан өзіндік жұмыс алынады.

IV тоқсан 8 сағат

Я, Ф, Ю әріптері "Аю", Е, В, Э әріптері "Элеватор", Ц, Щ, Ч әріптері "Цирк", ь, ы әріптері "Лагерь", заттың атын білдіретін сөздер, бас әріппен, кіші әріппен жазылатын сөздер, заттың іс-қимылын, сынын, санын білдіретін сөздер және жылдық қорытындылау ретінде оқушылардан тест алынады.

Оқушылардың білім деңгейін бақылау

Мектептегі оқыту үрдісі сауат ашудан басталатыны белгілі. Сауат ашу жұмысының негізгі мақсаты - балаға хат таныту, яғни оған жазу мен оқуды үйрету. Сауат ашу - аса жауапты да, күрделі жұмыс.

Мектепке алғаш келгеннен бастап, баланың жазуына жете көңіл бөлмеу көп жағдайда оның өз ісіне салдыр-салақ қарауына, жауапкершілікті сезінбеуге әкеп соғады. Таза, әдемі жазуды талап ету оқушының әсемдік сезімін оятып, мінез-құлқын тәрбиелеп, жауапкершілікке тыңғылықтылыққа, ұқыптылыққа үйретеді. Әдемі, анық жазуға үйрету арқылы мұғалім оқушыны еңбексүйгіштікке, ұқыптылыққа, әдемілікке тәрбиелейді.

Көркем жазудың ойдағыдай болуы гигиеналық талаптарды орындаудың нәтижесінде болады. Ол мектеп жиһазы партаның оқушыға сәйкес келуі, оның ыңғайлылығы, жарықтың түсуі.

Жазу процесінде оқушы дұрыс отыру керек, қаламсапты дұрыс ұстауы, дәптерді партаға орналастыруы, осының әрі баланың көзіне, жазуына жұмыс қабілетіне әсерін тигізеді. Отырғанда орындық партаға кіріп тұруы керек, сол қол дәптерді басып тұрады, ал оң қолдың басы дәптерде жатады. Бала мен партаның арасына жұдырық сыятындай болуы керек. Көз бен дәптердің арасы 30 см болуы шарт. Жарық сол жақтан түсуі керек. Жазу ұзақтығы 1 сыныпта- 5 минут, 2 сыныпта-8 минут, 3 сыныпта- 12 мин, 4 сыныпта- 15 мин. Одан ұзақ жазу баланы шаршатады. Арасында балаларды демалдырып, сергіту жаттығуларын жасаған жөн

Жазуды үйренуде мына принциптерді сақтаған жөн:

1. Көрнекілік принципі: мұғалім тақтаға, дәптерге таблицаларға көрнекіліктер арқылы жазып көрсетеді.
2. Сапалық принципі: мұғалім басында не үшін қиғашынан жазады, әріптерді қалай басқарады, әріптердің биіктігі қандай болуы керек екенін түсіндіреді. Қиғашынан жазу тез, әрі ыңғайлы.
3. Қайталау принципі: жаттығуды орындау кезінде пайдаланады. Жазылған нәрсеге міндетті түрде анализ беріледі. Баланың жазған жазуының дұрыстығын тексеріп отырады.

Мұғалімге ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

- Қазақстан Республикасының жалпыға міндетті бастауыш білім беру стандарты. Негізгі ережелер-Астана 2002 ж.
- Безруких М.М. Трудности обучения письму и чтению в начальной школе. – Москва: Первое сентября.2009 ж.
- Безруких М.М. Методика оценки сформированности навыков письма и чтения. – москва: Первое сентября. 2009 ж.
- Кенжегүлова А. Оқушылардың жазба тіл дағдысын қалыптастыру. Алматы: Бастауыш мектеп.2005 ж.
- Тематическое планирование для 1 класса. Учебно- методический комплект «Планета знаний». Москва: Начальная школа. 2006 ж.

Оқушыға ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

- Көркем жазу. Ершева К. Калмуханбетова К. Алматы 2012 ж.

Пәнді оқу-әдістемелік жағынан қамтамасыз ету

Оқыту - теориялық : оқулық, лекция.

Оқыту – практикалық: жаттығулар мен тапсырмалар, тест жинағы, тәжірибелік, сарамандық жұмыстар жинағы.

Оқыту - әдістемелік: курсты үйренуге әдістемелік ұсыныстар, реферат, зерттеу жұмысын суреттеу. Оқыту – анықтамалық: сөздік, анықтама.

Оқыту – көрнекілік: альбом.

Оқыту – библиографиялық.

Таңдау курсы бойынша оқу әдістемелік кешенінің тізімі

1. Ғаламтор.
2. Қазақ энциклопедиясы.
3. Газет, журналдар.

Бекітемін:

Ауландық сарайтама кеңесімен

«02» 09' 2024 ж

Бекітемін:

Мектеп директоры:

М.Ш. Жамаладинов

«09» 08' 2024 ж

Келісемін:

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

 Ж.М. Жакупова

«29» 08' 2024 ж

ӘБ қаралды:

ӘБ жетекшісі:

 Ш.К. Оразбаева

хаттама №1

«26» 08' 2024 ж

№3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебінің

2 «А» класының

2024-2025 оқу жылындағы

«Сөз мерген»

үйірме жоспары

Класс жетекшісі: Сеилхан Т

«СӨЗ МЕРГЕН»

Түсінік хат

Мемлекеттік тілді үйрену заман талабы - дей келе, ана тілінің көсегесін көгертуді көкsep, елінің егемендігі жолында алғашқы кадамдарын жасап отырған республикамыздың жағдайы, мәні бұрынғы қай кездегіден де арта түспек. Өйткені іс тұрғысындағы тіл тынысын түлетіп, оның қолданылу аясын кеңейтуге, қазақ тілінің мемлекеттік тіл ретінде қалтқысыз қызмет етуіне жарқын жол ашары сөзсіз. Жаңа замандағы жаңа Қазақстанды өркендету мақсатында Республикамыздың «Білім туралы» заңында балаларды үш тілге үйренуге талпыныстарын арттыру, жан-жақты тәрбиелеу, адамгершілікке, сыйластыққа, елін, жерін сүюетін білікті азаматы ретінде танылуына демеу, көмек беру. Мектептегі білімін одан әрі шындай түсуге үйірменің беретін көмегі көп.

«Жеті елдің тілін біл, алға сені жетелер,

Жеті елдің өнері, көкке сені көтерер» - деген халқымыздың дана сөзіменен ой – санасын қалыптастыру. Осы тұрғыда «Қазақ тілі» үйірмесі ашылуда. Өзге ұлт өкілдерінің, мектеп оқушыларының 6-16 жас аралығындағы балаларына арналған. Сабақ топ бойынша өтіледі.. Үйірме бағдарламасы мектеп бағдарламасына көмекші құрал ретінде жасалынған. Бағдарлама осы жылға жоспарланған.

Мақсаты:

Жасөспірімдерді өз Отанын қорғауға, туған еліне мекеніне деген сүйіспеншілік сезімдерін қалыптастыруға, Отанының нағыз патриоты болуына және халықтар достығын құрметтей білуге тәрбиелеу. Қазақ тілінің маңызы мен қоғамдағы орыны, жас ұрпақтың мемлекеттік тілдің қадір –қасиетін түсіне білуіне тәрбиелеу. Тіл мәдениетін сақтай білуге, тіл тазалығы үшін күресе білуге, сөз өнеріне баулу, тілін, ой-өрісін дамыту. Қазақ ақындарының өлеңдерін мәнерлеп оқуға дағдыландыру; поэзияны оқыту, сол оқыған шығармасындағы тілдік-көркемдік ерекшеліктерді таба білуге үйрету;

Міндеттері:

оқушыларды өз бетінше ізденіп, шығармашылықпен жұмыс істеуге үйрету;

оқушылардың білімдерін пысықтау, шешендік өнерге баулу, сөздік қорларын молайту, ойын жүйелі, еркін жеткізуге дағдыландыру, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

бағдарламада беріліп отырған ақындардың өлеңдерімен байланыстыра отырып, ақындар әлеміне енуге жағдай жасау;

зерттей оқу арқылы оқушылардың қызығушылығын арттыру;

әдеби тіліміздің орфоэпиялық және орфографиялық заңдылықтарын, олардың бір-бірінен айырмашылығын, байланысын меңгерту;

оқушылардың кез келген көркем туындыны келістіре оқуын, көркем шығармадағы сөз сырын, мағынасын ұғындыру.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. «Әдебиеттік оқу» хрестоматиясы. 2,3,4-сыныптар
2. Ана тілі хрестоматиясы. Т.Әбдікәрімова, Б.Қабатаева. Алматы. «Атамұра» 2010
3. Әліппе серігі. «Алматыкітап.» 2012ж
4. Ата-баба мұрасы
5. Қазақ жұмбақтары. Алматы-1993ж
6. Сөз өнері. З.Қабдолов. Алматы
7. Қазақ халқының салт-дәстүрлері «Білім» 1991
8. Хрестоматия «Кітап» 2008 ж
9. С.Қалиұлы Қазақ этнопедагогикасының теориялық негіздері мен тарихы
10. Этнопедагогика 2005 №5

«Утверждаю»
Районный экспертный совет

« 02 » 09 2024 г

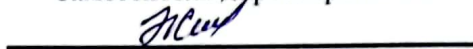
«Утверждаю»
Директор Мартукской СОШ №3
М.Ш. Жамаладинов

« 29 » 08 2024 г

«Утверждаю»
Заместитель директора по ВР

« 29 » 08 2024 г

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1 « 26 » 08 2024 г

Программа кружка
«Основы логики»
2 «Б» класс

Учитель начальных классов: Марданова В.Р.

2024 -2025 учебный год

Пояснительная записка

Программа рассчитана на 34 часа в год (1 час в неделю).

Знание основ логики важно для каждого человека, так как правильно мыслить, доказывать истинность или ложность своих либо чужих утверждений, высказываний, предложений является жизненной необходимостью. Обучаться логике приходится уже с детских лет, когда формируется абстрактное, а не только конкретное мышление. Логическое мышление не является врождённым, поэтому его можно и нужно развивать.

«Основы логики» - это комбинированный курс, он предназначен для всех детей, а не только математически одарённых. Логические задачи не всегда требуют применения большого запаса математических знаний, можно ограничиться только некоторыми сведениями из арифметики, но почти всегда носят занимательный характер и этим привлекают даже тех, кто не любит математику. И, главное, их решение развивает логическое мышление, что способствует не только лучшему усвоению математики, но и успешному изучению основ любой другой науки. Этот курс даёт возможность развивать внимание, память и прививать навыки правильного мышления. Клубок «Основа логики» представляет собой интерес ещё и тем, что его программа тесно переплетается с такими учебными предметами, как математика, информатика, история.

Цель занятий:

- научить детей точно выражать свои мысли, творчески мыслить, развивать речь.
- воспитывать самостоятельного и мыслящего человека, способного справиться с проблемами, которые ставит перед ним жизнь.

Задачи:

- способствовать развитию познавательных психических процессов: внимания, памяти, восприятия, различных видов мышления, воображения и речи; развитию приемов мышления: анализ, синтез, сравнение, классификация, обобщение;
- познакомить учащихся с различными типами логических задач, головоломок;
- способствовать освоению учащимися различных способов решения логических задач и поиску закономерностей в решении логических цепочек.

Ожидаемые результаты:

Должны знать:

- Основные свойства геометрических фигур разных типов.

- Иметь представления о логических понятиях: «суждение», «умозаключение», «отрицание».
- Знать основные логические приёмы: анализ, синтез, обобщение.

Уметь:

- Выявлять истинность или ложность суждений.
- Анализировать, проверять правильность вывода.
- Обобщать и конкретизировать, развивать пространственное мышление.
- Уметь находить предметы по заданным признакам.
- Создавать композиции сложных объектов из геометрических фигур.

Занятия курса проводятся в форме уроков.

В содержание обучения входит:

- развитие логических представлений и умений логической интуиции;
- развитие общих речевых умений (слова, выражающие модальность суждений: верно, неверно, истинно, ложно);

- развитие эвристических умений: поиск и выявление закономерностей, аналогии, умозаключения;

- развитие элементов творческого мышления, развитие воображения, визуального мышления

- развитие наблюдательности, сообразительности (загадки, шарады, ребусы, кроссворды, анаграммы, игры и головоломки со спичками, геометрическими фигурами)

Если перечисленные составляющие мышления будут хорошо сформированы и развиты в начальной школе, то в дальнейшем будет облегчен процесс усвоения знаний, умений и навыков, что позволит сформировать умение сознательно управлять своей памятью и регулировать её проявления (запоминание, воспроизведение и выработку собственного суждения) и как следствие повысится качество знаний.

Ожидаемым результатом программы планируется:

На уровне знаний и понимания (Уровень):

- развитие способности воспринимать, запоминать, распознавать, доказывать, интерпретировать информацию;

На уровне применения знаний (2 уровень):

- умение использовать полученные знания для решения проблем; доказывать свое мнение;

На уровне анализа, синтеза и оценки (1 уровень):

- способность обсуждать, разбивать информацию на части, обобщать (связывать воедино), рассуждать, сопоставлять, формировать свое суждение, критически оценивать.

Критерии развития уровня логического мышления:

- умение находить зависимости между предметами, числами и др.;

- умение строить простые высказывания о сущности выполненного действия;

- умение находить нужный способ выполнения задания, ведущий к результату;

- умение активно включаться в коллективную игру, предлагать различные, нестандартные способы решения игровых задач;

- умение свободно разговаривать со взрослыми и сверстниками по поводу решения проблем, творческих задач и способов их решения.

- умение определять последовательность (классификация и анализ)

- умение исключать понятия (определение понятий, выяснение причин, выявление сходства и различий в объектах)

- умение выявлять закономерности (анализ, классификация, синтез, оценка)

Содержание

(34 часа; 1 час в неделю)

(8 часов)

Определение различных и одинаковых свойств, предметов, явлений. *Сходство. Различие (найди сходство, найди различие).*
Выделение признаков (числа в пределах 100, величины, времена года, предметы быта: одежда, посуда, мебель; растения, животные и т.п. Описание посредством признаков (времена года, животные, растения и т.п.). Нахождение схожих и различных предметов, чисел в пределах 100, явлений, жизненных ситуаций, ситуаций, описанных в литературе.

(3 часа)

Правила сравнения.

Существенные, несущественные признаки. Упорядочивание признаков (форма, размер, величина, цвет, вкус, происхождение, свойства и т.п.). Числа. Слова, предметные понятия, животные, растения, геометрические фигуры, предметы окружающего мира.

(5 часов)

Закономерности в словах, буквах, числах, фигурах, предметах.

Поиск и выявление закономерностей.

Построение суждений и продолжение ряда по аналогии (числовой ряд, ряд слов, множество предметов – «Найди лишнее», «Продолжи ряд», «Найди недостающий компонент», «Линия времени»); перенос отношений между предметами и понятиями (13-нечётное число = 46-?; уменьшаемое- вычитаемое = делимое-?; луна – природное тело = снегопад -?),

(5 часов)

Слова, выражающие модальность суждений. Формирование речевых умений.

Понятие о формальных рассуждениях. Истинность и ложность высказываний. Свойства истинных и ложных высказываний.

Высказывания со словами «и», «только», «или».

(4 часа)

Развитие эвристических умений

Множество и элемент множества (числа, слова, предметы, явления, множества). Принадлежность элементов множеству. Пересекающиеся множества.

(9 часов)

Формирование элементов творческого мышления

Задачи дивергентного типа (конструирование, моделирование ситуаций, обоснование суждений, рассуждения, поиск решений) .

Правила разгадывания ребусов.

Кроссворды. Анаграммы.

Игры и головоломки со спичками и геометрическими фигурами.

Диагностика (тесты, олимпиада, викторина)

Список литературы

1. Тихомирова А.Ф. «Упражнения на каждый день: логика»
2. Ёлкина «Учим детей наблюдать и рассказывать». Пособие для учителя.
3. Начальная школа Казахстана №8 2002 с. 13
4. А.Г. Асмолов. Как проектировать универсальные учебные действия. Пособие для учителя, М., 2008
5. Обучение первоклассников приемам рефлексии
[http:// schools.perm.ru/modules/ wfsection/ article. php?](http://schools.perm.ru/modules/wfsection/article.php?)
6. Энциклопедия головоломок. Книга для детей и родителей. Москва «АСТ-ПРЕСС» 1999
7. Viri.rdf. ru
8. Detskiu – sait.ru

Бекітемін:

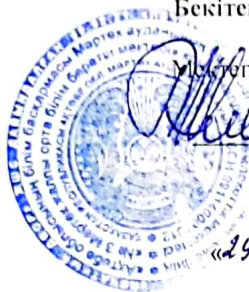
Аудандық сараптама кеңесімен

Бекітемін:

Мектеп директоры:

М.Ш. Жамаладинов

Келісемін:

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Ж.М. Жакупова

«19» 08 2024 ж

ӘБ қаралды:

ӘБ жетекшісі:

Ш.К. Оразбаева

хаттама №1

«16» 08 2024 ж

№3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебінің

2 «А» класының

2024-2025 оқу жылындағы

«Логика әлемі»

үйірме жоспары

Класс жетекшісі: Сеилхан Т.А

Түсінік хат

2 сыныпқа «Логика әлемі» үйірмесі аптасына 1 сағаттан, барлығы 34 сағат бөлінген.

«Логика әлемі» үйірмесінің мақсаты:

Баланың танымдық қызығушылығын арттыру, функционалдық қасиеттерін дамыту, шығармашылыққа бейім құзыретті тұлғаның дамуына, логикалық ойлауды қалыптастыру болып табылады.

«Логика әлемі» үйірмесінің міндеттері:

- Математиканы үйренуге ынтасын арттыру, оқушыларды қызықтыру әрекеттерін қалыптастыру.
- Ойын дәлелді жеткізе білуге жаттықтыру.
- Математикалық сөйлеуді, логикалық ойлауды дамыту.
- Шығармашылық ізденіске жетелеу.
- Кез-келген есепті өз көзқарасы бойынша өзгертіп шығаруға жаттықтыру.
- Талдау, жинақтау, ұқсастықты табу, ерекшелікті ажырату әрекетін дамыту.
- Өз бетінше жұмыс жасау дағдысын қалыптастыру.

«Логика әлемі» үйірмесі тапсырманы әр түрлі тәсілдермен шешуге, логикалық ойлауға, оның тереңдігі мен икемділігін қарқынды дамытуға ықпал етеді. Әртүрлі жолдармен есеп шығарудың негізін әзірлейді, тұлғалық –бағыттық тәсілді жүзеге асыруға ықпал етеді. Түрлі жолдармен есепті шешу оқушының өз бетінше айналысуына қосымша мүмкіндік туғызады, күнделікті өмірдегі кездейсоқ жағдаяттардан жол табу қабілеттерінің дамуын қалыптастыратын әрекеттерді дамыту бағытын ұстанады.

Күтілетін нәтиже:

- Оқу іс-әрекеттерін өз бетімен жоспарлауды, бақылауды орынды қолдануға үйренеді
- Әртүрлі кесте бойынша есеп құрастыруға жаттығады
- Шамаларды салыстыра білуге үйренеді
- Кез-келген есепті өз көзқарасы бойынша шығаруға дағдыланады
- Өз ойын дәлелдей білуге жаттығады
- Проблемалық жағдаятты шеше алады
- Шығармашылықпен жұмыстана бастайды

«Логика әлемі» пәнін оқытудың пәнаралық байланыстары

Математиканы оқыту процесінде балалардың білімі мен біліктерін, танымдық қабілеттерін дамыту үшін пәнаралық байланысты жүзеге асыру қажет. Математиканы оқыту процесінде белгілі бір пәнаралық байланыстар іске асырылады.

Математика мен қазақ тілінің арасындағы байланыстар:
грамматикалық және математикалық ережелердің пайдаланылуы;
математикалық терминдер енгізу арқылы тіл байлығының арттырылуы;
сөйлем құрастыру барысында үлгілеудің (модельдеудің) пайдаланылуы;
математикалық тілдің қалыптастырылуы.

Математика мен әдебиеттің арасындағы байланыстар:
көркем шығармаларды сұрыптау және ортақ немесе дербес белгілерін салыстыру арқылы анықтау және ажырату, теңеулердің қолданылуы;
халық ауыз әдебиетінің үлгілерінің: жұмбақ, жаңылтпаш, санамақ, қаламақ, мақал-мәтелдер, ойын өлеңдердің және т.б. математика сабақтарында пайданылуы;
көркем шығармалардың мазмұны арқылы баланың ішкі сезіміне түрткі салу;
көркем шығармаларда сипатталатын ата-дәстүр, ұлттық салт-сана, әдет-ғұрып, үлгі-өнеге, тәлім-тәрбиелік материалдарды математика мазмұнына сіңіру.

Математика мен дүниетанудың арасындағы байланыстар:
дүниедегі құбылыстарға дәл де әділ баға бере білу;
өзіндік пікір айту және оны дәлелдеу, өз көзқарасын білдіру;
математикалық есептердің мазмұны арқылы өзін қоршаған ортамен, табиғатпен баланы қарым-қатынасқа келтіру;
айналадағы дүниеде танып білген, жинақтаған деректер мен мағлұматтарды математика сабақтарында пайдалану.

Математика мен бейнелеу өнерінің арасындағы байланыстар:
заттарды түсіне, пішініне, өлшеміне қарай салыстыру, кеңістік жайында түсінік қалыптастыру;
геометриялық фигуралардан адам, жануар бейнелерін сала білу;

Оқушылардың білім деңгейін бақылау

Логикалық жаттығуларды орындау баланың ақыл-ойын, қиялын, ой ұшқырлығын дамытады. Бұл оқушылардың түрлі мазмұнды есептерді шығаруда, есептің шартын құра білуге қалыптастырылады. Бір есептің бірнеше шешімдерін табуға жетелейді. Әрбір сабақ қызықты есептер мен аяқталып, логикалық есептер оқушылардың жас ерекшелігіне қарай күрделене түсуі қажет.

Логикалық тапсырмалар арқылы оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту үш негізгі бағытта іске асырылады:

Қызығушылығын арттыру;

Ойлау және қабылдау қабілетін дамыту;

Шығармашылық ізденісін дамыту.

Осы кезеңдегі берілетін тапсырмалар түрлері:

Көру қабілетін дамытатын тапсырмалар (ребус, сөзжұмбақ, анаграмма, сиқырлы шаршылар, геометриялық фигуралар);

Есту қабілетін дамытатын тапсырмалар (математикалық мақал-мәтел, логикалық есептер, қалжың есептер)

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Математика оқулығы 1-4 сынып. Алматы «Атамұра» 1999ж.
2. Математика оқыту әдістемесі 1-4 сынып. Алматы «Атамұра»
3. Байдыбекова Е., Ерғазиева Т. «Есептердің практикалық танымдықжәне тәрбиелік мәні». Бастауыш мектеп №2.1988ж.
4. Б.Баймұханов. Математика есептерін шығаруға үйрету.
5. Әбілқасымова А.Е., Көбесов А.К., Рахымбек Д., Кенеш Ә.С. «Логикалық жинақтар». Алматы «Білім» 1998ж
6. А.Б.Жанәділ. «Математика сабақтарын түрлендіріп өткізу». Бастауыш мектеп №8-9. 1998ж. 41 бет.
7. Ж.Қайыңбаев. «Математиканы оқыту ерекшеліктері». Бастауыш мектеп №5. 1999ж. 9 бет.
8. Интернет желісі
9. «Математикадан өзіндік және бақылау жұмыстары» авторлары: К. Ерешева, Г.Жамалбекова « Өлке» баспасы Алматы 2009
- 10.«Қызықты математика» Ә. Б. Ақпаева, Л.А. Лебедева, В.В. Бурова «Алматы кітап» 2011ж.
- 11.«Математикалық дидактикалық ойындар және қызықты тапсырмалар»Ш.Х. Құрманалина, С.Ш.Сәрсенбаева, Р.Қ.Өміртаева «Атамұра» 1997 ж.
- 12.«Математикадан ойындар мен қызықты тапсырмалар» Т.К. Жикалина,Алматы «Рауан» 1993 ж.

«Утверждаю»
Районный экспертный совет

« 07 » 09 2024 г

«Утверждаю»
Директор Мартукской ОСШ №3
М.Ш. Жамаладинов

« 29 » 08 2024 г

«Утверждаю»
Заместитель директора по ВР

« 29 » 08 2024 г

Handwritten signature

Рассмотрено на заседании МО
Протокол № 1

« 26 » 08 2024 г

Handwritten signature

«Математика и логика»

2 «В» класс

Учитель начальных классов: Ж.С. Байсагизова

2024 -2025 учебный год

Пояснительная записка

Одним из важнейших этапов в обучении детей младшего школьного возраста является развитие логического мышления, главная цель которого – формирование и развитие умения самостоятельно применять доступные способы познания (сравнение, измерение, классификацию и др.).

Логическое мышление лежит в основе решения многих видов задач, с которыми дети сталкиваются в школе и в жизни. Предлагаемая программа познакомит учащихся с обобщающими понятиями, позволит научить детей описывать признаки предметов, узнавать предметы по заданным признакам, определять одинаковые и различные свойства объектов, понятий и явлений, сравнивать их между собой, классифицировать по различным признакам (форме,цвету, размеру, величине, существенным свойствам, ориентироваться в пространстве, быть внимательнее, развивать мыслительные операции, память (то есть, обеспечит развитие навыков критического мышления, а также коммуникативных навыков, умения аргументировать свою точку зрения .

Программа курса «Математика и логика» рассчитана на 34 час (1 час в неделю) согласно учебному плану.

Цель курса:

- формирование и развитие мыслительных операций: классификации, анализа, систематизации, обобщения, синтеза, оценки.

Задачи:

- создание коллаборативной среды для успешной организации практической деятельности и познавательной активности для формирования мыслительных операций;
- создание условий для формирования и развития навыков диалогического обучения и критического мышления;
- разработка заданий для расширения зоны ближайшего развития каждого ученика.

В программу введены упражнения и дидактические игры, которые носят разноуровневый характер.

Программа предусматривает использование различных форм организации деятельности:

- парные занятия, групповые, коллективные;

форм работы:

- упражнения и дидактические игры развивающего характера, тестовые задания, творческие упражнения;

- использование приемов трех видов беседы: кумулятивной, исследовательской, беседы - дебатов.

В основу преподавания курса легли следующие **принципы**:

- обучение ведётся преимущественно на наглядно-действенной и наглядно-образной основе;
- детям дается не готовая информация, а материал для манипулирования, наблюдений, размышлений;
- обучение ведется на материале предметов математики, русского языка, познания мира, естествознания и других школьных предметов;
- обучаясь, дети должны получать полноценное интеллектуальное удовольствие.

Программа построена по принципу спирали, на каждом новом витке тема повторяется, но предметное содержание темы расширяется и углубляется (включает в себя термины, определения, явления и т.п., соответствуя при этом требованиям ГОСО, учебной программы, что позволяет развивать у учащихся навыки мышления, и способствует лучшему усвоению знаний, умений и навыков.

В **содержание** обучения входит:

- развитие логических представлений и умений логической интуиции;
- развитие общих речевых умений (слова, выражающие модальность суждений: верно, неверно, истинно, ложно);
- развитие эвристических умений: поиск и выявление закономерностей, аналогии, умозаключения;
- развитие элементов творческого мышления, развитие воображения, визуального мышления
- развитие наблюдательности, сообразительности (загадки, шарады, ребусы, кроссворды, анаграммы, игры и головоломки со спичками, геометрическими фигурами)

Если перечисленные составляющие мышления будут хорошо сформированы и развиты в начальной школе, то в дальнейшем будет облегчен процесс усвоения знаний, умений и навыков, что позволит сформировать умение сознательно управлять своей памятью и регулировать её проявления (запоминание, воспроизведение и выработку собственного суждения) и как следствие повысится качество знаний.

Ожидаемым результатом программы планируется:

На уровне знаний и понимания (3уровень):

- развитие способности воспринимать, запоминать, распознавать, доказывать, интерпретировать информацию;

На уровне применения знаний (2 уровень):

- умение использовать полученные знания для решения проблем; доказывать свое мнение;

На уровне анализа, синтеза и оценки (1 уровень):

- способность обсуждать, разбивать информацию на части, обобщать (связывать воедино), рассуждать, сопоставлять, формировать свое суждение, критически оценивать.

Критерии развития уровня логического мышления:

- умение находить зависимости между предметами, числами и др.;
- умение строить простые высказывания о сущности выполненного действия;
- умение находить нужный способ выполнения задания, ведущий к результату;
- умение активно включаться в коллективную игру, предлагать различные, нестандартные способы решения игровых задач;
- умение свободно разговаривать со взрослыми и сверстниками по поводу решения проблем, творческих задач и способов их решения.
- умение определять последовательность (классификация и анализ)
- умение исключать понятия (определение понятий, выяснение причин, выявление сходства и различий в объектах)
- умение выявлять закономерности (анализ, классификация, синтез, оценка)

Содержание

(34 часа; 1 час в неделю)

(8 часов)

Определение различных и одинаковых свойств, предметов, явлений. *Сходство. Различие (найди сходство, найди различие).*
Выделение признаков (числа в пределах 100, величины, времена года, предметы быта: одежда, посуда, мебель; растения, животные и т.п. Описание посредством признаков (времена года, животные, растения и т.п.). Нахождение схожих и различных предметов, чисел в пределах 100, явлений, жизненных ситуаций, ситуаций, описанных в литературе.

(3 часа)

Правила сравнения.

Существенные, несущественные признаки. Упорядочивание признаков (форма, размер, величина, цвет, вкус, происхождение, свойства и т.п.). Числа. Слова, предметные понятия, животные, растения, геометрические фигуры, предметы окружающего мира.

(5 часов)

Закономерности в словах, буквах, числах, фигурах, предметах.

Поиск и выявление закономерностей.

Построение суждений и продолжение ряда по аналогии (числовой ряд, ряд слов, множество предметов – «Найди лишнее», «Продолжи ряд», «Найди недостающий компонент», «Линия времени»); перенос отношений между предметами и понятиями (13-нечётное число = 46-?; уменьшаемое- вычитаемое = делимое-?; луна – природное тело=снегопад -?),

часов)

Слова, выражающие модальность суждений. Формирование речевых умений.

Понятие о формальных рассуждениях. Истинность и ложность высказываний. Свойства истинных и ложных высказываний.

Высказывания со словами «и», «только», «или».

(4 часа)

Развитие эвристических умений

Множество и элемент множества (числа, слова, предметы, явления, множества). Принадлежность элементов множеству. Пересекающиеся множества.

(9 часов)

Формирование элементов творческого мышления

Задачи дивергентного типа (конструирование, моделирование ситуаций, обоснование суждений, рассуждения, поиск решений) .

Правила разгадывания ребусов.

Кроссворды. Анаграммы.

Игры и головоломки со спичками и геометрическими фигурами.

Диагностика (тесты, олимпиада, викторина)

Структура занятия

1. Графический диктант

Рисунки по клеткам помогают развивать у школьников орфографическую зоркость, воображение, усидчивость, внимательность. Они способствуют развитию мелкой моторики пальцев руки ребенка, формированию красивого почерка. Также с их помощью можно помочь в улучшении координации движений, ориентировании в пространстве. Основным принципом проведения занятия является рисование заданной под диктовку учителя схемы.

Педагог объясняет школьникам, где необходимо поставить начальную точку отсчета и начинает проговаривать несколько клеток и в каком направлении от нее необходимо двигаться дальше. В конце занятия необходимо сверить образец выполнения задания учителем и те рисунки, которые получились у детей. При необходимости ребята должны иметь возможность исправить ошибки у себя в тетрадях.

Также педагог может предложить ученикам листы с уже написанными на них заданиями.

При этом необходимо провести предварительную работу с учащимися, напомнив им, как читать основные условные обозначения: цифра указывает, на сколько клеток мы двигаемся, а стрелочка направление движения.

- 2. Задания, направленные на усвоение предметного содержания изучаемой темы.**
- 3. Задания на закрепление изученного материала (тестовые задания, задания творческого характера и т.п.).**
- 4. Головоломки, ребусы, шарады, кроссворды.**

Список литературы

1. Тихомирова А.Ф. «Упражнения на каждый день: логика»
2. Ёлкина «Учим детей наблюдать и рассказывать». Пособие для учителя.
3. Начальная школа Казахстана №8 2002 с. 13
4. А.Г. Асмолов. Как проектировать универсальные учебные действия. Пособие для учителя, М., 2008
5. Обучение первоклассников приемам рефлексии
[http:// schools.perm.ru/modules/ wfsection/ aricle. php?](http://schools.perm.ru/modules/wfsection/article.php?)
6. Энциклопедия головоломок. Книга для детей и родителей. Москва «АСТ-ПРЕСС» 1999
7. Viri.rdf. ru
8. Detskiu – sait.ru

Бекітемін:

Аудандық сараптама кеңесімен

Бекітемін:

Мектеп директоры:

Ш. Жамаладинов

Келісемін:

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Ж.М. Жакупова

«29» 08 2024 ж

ӘБ қаралды:

ӘБ жетекшісі:

Ш.К. Оразбаева

хаттама №1

«26» 08.2024 ж

№3 Мәртөк жалпы орта білім беретін мектебінің

3 «А» класының

2024-2025 оқу жылындағы

«Математикалық сауаттылық»

үйірме жоспары

Класс жетекшісі: Әбдіқадыр Д.Н.

Түсінік хат

Бұл бағдарлама математика саласы бойынша оқушы білімін тереңірек меңгертуге арналады. Математика – бастауыш сыныптағы негізгі де маңызды негіздердің бірі, қарым-қатынас жасау мен дүние танудың құралы, баланың ақыл ойы мен шығармашылығын дамытудың басты арнасы. Өйткені, осы пән арқылы оқушы қоршаған ортаны таниды, ұлттық мәдениетті сезіне бастайды, санау машығында оқушының өзіндік ерекшелігі айқындала түседі. Сонымен бірге оқу барысында оқушылар алғашқы санау мағлұматтарды меңгереді, ақыл-ойлары, сөйлеу дағдылары жетіледі. Сол себепті бағдарлама осы айтылғандарды іске асыруға мүмкіндік беретіндей сипатта құрылды.

Осы тұрғыдан алғанда бағдарлама оқушының талабын ұштап, шығармашылық, тұлғалық шарықтауына мүмкіндік береді, ой-өріс деңгейін биіктетеді. Математика-мазмұнына сандар мен оларға қолданылатын амалдарды, шамаларды, есептерді, алгебра мен геометрия элементтерін біріктірген, олардың өзара байланысы мен өзара әсерлесуін жүзеге асыратын кіріктірілген оқу пәні.

Үйірменің мақсаты:

«Математикалық сауаттылық» 3-сынып бағдарламасын меңгеру позициясынан оқушының логикалық мәдениеті қалыптасады.

Сонымен қатар топтық, жұптық жұмыстар жасауға, сынып ішінде еркін жүруге өз ойларын еркін айтуын дамыту. Кейбір математикалық ойындар, есептер командалық жарыстармен, сайыстармен өтіледі. Бағдарлама 3-сыныпқа арналған. Бағдарлама 1 жылға жасалған. 34 сағат, аптасына 1 рет, ұзақтығы 45 минут. Конструкторлар, электронды математикалық ойындар (компьютермен жұмыс), математикалық басқатырғыштар, шығармашылық есеп. Балалардың топтық, яғни командалармен жұмыс жасауын дамытады.

Үйірменің міндеттері:

- Мемлекеттік білім стандарты деңгейде білім, білік және дағдыларын игерту;
- «Математикалық сауаттылық» үйірмесінің мазмұны арқылы танымдық және коммуникативті іс-әрекетке, өздігінен білім алуға және еңбекке бейімдеу, сондай-ақ ата-дәстүр, әдет-ғұрып, салт-сана, халықтық ұлттық болмысты жалпы адамзаттың мәдени мұраларымен үндестіру арқылы баланы тұлға ретінде қалыптастыру
- Оқушының ақыл-ойының математикалық стилін, интеллектуалдық және ерік пен сезімге қатысты сапаларын дамыту
- Мектептің негізгі сатысында оқуға, меңгерген математикалық білімін өмірде қолдануға жан-жақты дайындауды жүзеге асыру
- Математиканың өмірде болып жатқан нақты құбылыстарда жалпылауға және қоршаған болмысты танып-білуге көмектесетін ғылым болып табылатыны туралы түсініктердің қалыптасуына ықпал ету.

- Оқушының өмір сүруіне және мектептің келесі деңгейде оқуын жалғастыруы үшін қажетті білім, білік және дағдыларды қалыптастыру.
- Оқушының ойын дамыту;
- Кеңес бере отырып, бағыттап оқыту;
- Ізденушілік, зерттеушілік жұмыстарын ұйымдастыру;
- Оқушылардың ғылыми, техникалық, кәсіпшілік қызығушылықтарын қалыптастыруға жағдай жасау, бейім таңдауда өз тағдырын өзі шешуге мүмкіндік беру;

Оқушылардың стандартты логикалық операцияларды жылдам және дұрыс орындау іскерлігін дамыту.

Салмақты ойластырылған шешім қабылдауға, өзінің және өзгенің ойлау әрекеттері туралы дұрыс пікір білдіре білу, қарсы оппоненттердің ой жүгіртулеріндегі қателерді таба білу.

Күтілетін нәтижесі:

Математикалық білімі дамыған, логикалық ойлау қабілеті жоғары, ізденімпаз, еркін ойын айта алатын, топпен жұмыс жасағанда көпшілікпен ой бөлісе алатын, математикалық терминдерді дұрыс қолданатын, тәрбиелі тұлға қалыптасады.

Оқушылардың білім мен біліктілігіне қойылатын талаптар:

- Сандарды өсу, кему ретін білуі;
- Көбейту кестесін білуі;
- Бөлу кестесін білуі;
- Ауыстырымдылық, терімділік қасиеттерді білуі;
- Теңдеу, теңсіздіктерді, өлшем бірліктерін білуі;
- Сандарды көркем етіп нормаға сай жаза білуі;

Оқушылардың негізгі қызмет түрлері:

Үйірмеге қатысатын оқушылардың жұмыс түрі күнделікті сабақтағы жұмысты ұйымдастырудан өзгеше болуы керек: оқушыға ойлануға қажетті уақыт бере отырып, болжамдар жасауға үйрету.

Курсты оқу барысында оқушыларды әртүрлі қызмет түрлеріне белсенді қатыстыруы арқылы жүзеге асады:

Пайдаланылган әдебиеттер тізімі

1. «Өзіндік жұмыс» 1-4 сыныптар.
2. Математикадан бастауыш сыныптағы оқушылар үшін бақылау жинағы. Бейсеков Ж. Қамбарова Ж. Исаева А. Шымкент. 2010 жыл.
3. Математика оқулығы. «Атамұра» Ә.Б.Ақпаева, Л.А.Лебедева, В.В.Буровова.
4. «Бастауыш сыныптар үшін әдістемелік көмек». Ұлмекен Жазықбаева.
5. ҚР-сы бастауыш білімінің мемлекеттік стандарты ;
6. Сыныптан тыс жұмыс түрлері;
7. С.Кенжеахметұлы «Жеті қазына»
8. Ә.Наурызбайқызы, Қ.Әубәкірқызы, С.Мұқамбетқызы
9. «Математикадан дидактикалық ойындар мен қызықты тапсырмалар»
10. Л.Л.Глазырина «Математика» пәні бойынша бастауыш сынып оқушыларының логикалық ойлау және есептеу дағдыларын дамытуға арналған тапсырмалар жинағы.
11. Агаркова Н.В. Нескучная математика. 1-4 классы. Занимательная математика. Волгоград: «Учитель», 2007
12. Сухин И.Г. Занимательные материалы. М.: «Вако», 2004
13. Шкляров Т.В. Как научить вашего ребёнка решать задачи. М.: «Грамотей», 2004
14. Сахаров И.П. Аменицын Н.Н. Забавная арифметика. С.- Пб.: «Лань», 2010

«Бекітемін»
Аудандық сараптама кеңесі
«01» 08 2024 ж.

«Бекітемін»
Мектеп директоры М.Ш. Жамаладинов
«19» 08 2024 ж.

«Бекітемін»
Тәрбие ісінің меңгерушісі
«29» 08 2024 ж.

ӘБ қаралды
Хаттама «26» 08 2024 ж.
ӘБ жетекшісі

«Математикалық сауаттылық»

4 «А» сынып оқушыларына арналған үйірме жұмысының бағдарламасы

Бастауыш сынып мұғалімі: Ш.К.Оразбаева

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

4-сыныпқа арналған «Математикалық сауаттылық» есептерін шығару әдістері үйірме жұмыс бағдарламасы оқыту процесінде оқушы математикадан алған білімді күнделікті өмірде қолдана білу дағдысын арттырып, математикалық ойлау қабілетін дамытуға арналған. Берілген үйірме математикадағы қатысты ұғымдарды, тұжырымдар мен әдістерді мазмұндық ашумен, олардың тәжірибелік маңыздылығын айқындаумен сипатталады. Бұл үйірмені игеру оқушылардың ой -өрісін, логикалық пайымдау, дәлелдеулерді жүргізу, практикалық есептеулерді шығару барысында математикалық білімдерін қолдану біліктілігін дамытуға PISA, TIMSS зерттеулерінің тапсырмалары негізінде оқушылардың математикалық сауаттылықтарын дамытуға, жалпы адами және ұлттық негізде тұлғаның жалпы интеллектуалдық қасиеттерін дамытудың қажетті деңгейіне жетуіне бағытталған.

Үйірме жұмысының мақсаты:

- жеке тұлғаның таным белсенділігін арттыру, шығармашылық қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамыту;
  - коммуникативтік біліктілігі дамыған дара тұлға тәрбиелеу, рухани-адамгершілік құндылықтарын қалыптастыру;
  - оқушылардың логикалық ойлау, қабылдау әрекеттерін жетілдіру;
  - әрбір оқушының жеке басының дамуы үшін жағдай жасау арқылы оның интеллектісін байыту, дүниетанымын тереңдету, ой-өрісін дамыту;
  - оқушылардың өзін-өзі тану қабілетін дамытуға жағдай жасау;
- Оқушылардың өзін-өзі тану қабілеті арқылы өмірлік ұстанымын қамтамасыз етуде қажетті ресурстарды қалыптастыру.

Үйірме жұмысының міндеттері:

- проблемаларды шешу, ақпараттық, коммуникативтік құзыреттері дамыған тұлғаны қалыптастыру;
- оқушыларға бейіндік оқу шеңберіндегі пәндерді тандауда білім алу әрекетінің ынталық деңгейін арттыру;
- оқу әрекетінің формаларын даралау, оқушылардың өнімді және қайталама әрекетін ұштастыру және өз бетінше жұмыс істеу, оқытудың белсенді әдістерін қолдану арқылы сабақтың тиімділігін арттыру;
- оқушылардың зерттеу мәдениетін қалыптастыру бағытында математика элементтерін тиімді пайдалану;
- түрлі логикалық тапсырмаларды шешу арқылы өзін-өзі ашуға, өзіндік дамуға және өздігінен дұрыс әрі жауапты шешімдер қабылдауға қабілетті болатын жеке тұлғаны қалыптастыру;
- әр сабақ барысында денсаулық сақтауға бағытталған жаттығуларды тиімді пайдалану;
- оқу әрекеті және оның нәтижелері бойынша оқушылардың өзіне-өзі ұдайы талдау жасауына, баға беруіне жағдай жасау.

Күтілетін нәтиже:

Білім алушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, өз бетімен жұмыстануға, дәлелдеуге, салыстыра отырып пікір айтуға, есте сақтауға, өз-өзіне сеніммен қарауға, жаңа шешімдерді іздей білетін тұлға қалыптастыру. Сауатты оқуға, түсінуге, ажыратуға, салыстыруға алған білімін күнделікті өмірде қолдануға дағдыланады.

Кіріспе

Ұсынылып отырған үйірме жұмысы білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы) сәйкес "Математика" пәнінің жалпы білім беретін мектептің 4 сыныптарына арналған оқу бағдарламасын негізге ала үйірме бойынша пәнді тереңдете оқыту мақсатында құрастырылған.

«Математикалық сауаттылық» үйірме жұмысының бағдарламасы

4 сыныптарға арналған және 34 сағатқа есептелген. Үйірме кіріспе, жалпы функционалдық сауаттылығын қалыптастыру пәндік оқу материалының мазмұнын меңгертуде қоршаған ортада болып жатқан әртүрлі жағдайларда және аралас пәндерде математикалық білімін, біліктігін, есептеу, өлшеу және графиктік дағдыларын, дәлелдемелі пайымдау жүргізу, логикалық негізделген қорытындылар жасау біліктігін қалыптастыру үшін қоршаған ортадан алынған мағлұматтар бойынша есептер құрастыру және оны шығару, өмірмен байланыстырып талдау және есептің шартына байланысты оқушылардың шығармашылық іс-әрекетін ұйымдастыру (сурет салу, сызба сызу, кесте толтыру т.б.) және математикалық мәтінмен жұмыс жасау (талдау, қажетті ақпаратты алу), математикалық терминология мен символдарды қолдана отырып, өз ойын ауызша және жазбаша түрде анық және нақты түсіндіру біліктігін қалыптастыруда есептерді әр түрлі тәсілдермен шығару, есептерді кері есепке айналдыру, салыстыруға арналған тапсырмалардан тұрады. Бұл бағдарламада алдымен оқушылардың тапсырмалар арқылы бейнелік және логикалық ойлауды дамытуға, математикалық тілді дамытуға, оқу-танымдық және практикалық міндеттерді шешуге, айтылған пікірді дәйектеу, дәлелдеу, негіздеу біліктерін дамыту барысында әдістемелік көмек беру мақсаты көзделеді.

Қосымша құралдың мақсаты математиканың әлемдегі рөлін анықтау және түсіну, әр түрлі формада берілген сандық ақпараттарды оқу, талдау, түсіндіріп беру, дұрыс негізделген математикалық пайымдаулар айту, есептерді шығарудың тиімді тәсілдерін табу, орындау, өзін-өзі тексеру, өмірмен байланыстыру, математикалық білімді өмірлік жағдаяттарда кездесетін түрлі мәселелерді шешуді қалыптастыру.

Қосымшада оқу материалын терең меңгеру үшін сабақта дидактикалық ойындар, мақал-мәтел, жұмбақ, ребустар, санамақтар, логикалық жаттығулар, өлең есептер т.б. қолдану қарастырылған.

Көмекші құралда оқушылардың жас ерекшеліктеріне сай түсініктемелер, есептер, жұмбақ ертегілер, ребустар, цифрлар әлемі туралы түсініктер берілген. Дамытушылық тапсырмалар, ойын арқылы танымдық белсенділігін, ойлау әрекетін нығайтады. Жеке және топпен жұмыс жасау кезінде алға қойған мақсаттарына жетуге, шапшаңдыққа, нақтылыққа жетелейді.

Қолданылған әдебиеттер

1. К.Ершова, Ш. Ыдырысова, Г. Абенова "Логика әлемі" Алматы Өлке 2010 жыл.
- 2 -3-4 сынып
2. Б.М. Қосанов. Математика курсындағы шығармашылық жаттығулар және оларды орындаудың әдістемесі. 4-сынып
3. Ғаламтор желісінен.
4. С.Ш. Сапарғалиева, С.С. Давлеткалиева, Қ.К. Рахимова. Дарынды балаларға арналған "Зерде" көмекші әдістеме құралы. Орал 2013 жыл.
5. Р. Омаров, Логикалық сұрақтар, есептер ойындар мен құрастырмалар Алматы «Өлке» 2012 жыл
6. Л.Глазырина. Математика пәні бойынша бастауыш сынып оқушыларының логикалық ойлау және есептеу дағдыларын дамытуға арналған тапсырмалар жинтығы (2,3,4 сынып)
7. Н.Н. Амирова «Логика» 2012ж
8. Р.Омаров, Математикадан (қалыптан тыс тапсырмалар тыс есептер мен жаттығулар жинағы) Алматы Рауан 2013ж
9. Н.Ә. Жаманғараева, Т.Ж. Көлбаева Математикадан 105 сабақ,
10. Әдістемелік жинақтар, Алматы баспасы 2011ж.
11. «2024-2025 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРТА БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ОҚУ-ТӘРБИЕ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ ТУРАЛЫ» ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ ХАТ
12. Бастауыш білім беру деңгейінің 1-4 сыныптарына арналған «Математика» пәні бойынша үлгілік оқу бағдарламасы